

Crisis overschaduwde verkoop landbouwmachines

Aan de hand van de resultaten van de leden van Fedagrim analyseren we het verkoopjaar 2009, dat vooral gekenmerkt werd door de economische en financiële crisis en de terugval van het landbouwinkomen.

– NAAR: FEDAGRIM, ECONOMISCH DOSSIER 2010 –

• mechanisatie •

Tractoren

In 2009 werden er in ons land 1931 landbouwtractoren van meer dan 50 pk ingeschreven. Dit is een terugval met 30% in vergelijking met 2008. Uit figuur 1 blijkt verder dat het aantal inschrijvingen in het eerste semester van dit jaar zich op hetzelfde niveau bevond als in 2009. Bij het verschijnen van het rapport, in oktober, verwachtten de importeurs dat er dit jaar tussen 1800 en 1850 landbouwtractoren van meer dan 50 pk zullen ingeschreven worden.

Als we de marktaandelen van de merken overlopen, zien we dat 90% van de nieuw ingeschreven trekkers slechts 7

merken omvatten. New Holland (Ford) behoudt het grootste marktaandeel, gevolgd door John Deere, Fendt, Case IH, Massey Ferguson, Deutz-Fahr en Claas-Renault. Opvallend is dat het vermogen van de aangekochte tractoren duidelijk toeneemt (149 pk tegenover 131 pk in 2005).

De terugval in de verkoop vorig jaar was vooral te wijten aan de moeilijke economische omstandigheden waarmee zowat alle sectoren uit de landbouw te maken kregen. In alle vermogenscategorieën ging de verkoop achteruit.

In 2010 was er meer optimisme op de markt. De verkoop van tractoren in het

zwaardere segment – boven de 200 pk – trekt goed aan. Ook de echte all-roundtractoren met vermogens tot 110 pk winnen aan belangstelling. Zowel landbouwers als loonwerkers kochten de laatste jaren tractoren met hogere vermogens, maar deze trend lijkt nu te stabiliseren. Er is wel een duidelijke verhoogde interesse in polyvalente viercilindertrekkers.

Zelfrijdende telescopische laders

Vorig jaar halveerde de verkoop van zelfrijdende telescopische laders voor landbouwgebruik ten opzichte van 2008. In 2009 werden 475 stuks verkocht, tegenover 880 stuks in 2008. De verkoop van dit segment lag de laatste 10 jaar nooit zo laag als in 2009. We moeten wel opmerken dat de verkoop in 2008 een recordhoogte bereikte. Uit de cijfers van 2009 blijkt voorts dat zowat 40% van de verkochte telescoopladers met landbouwtoepassing een heffingshoogte had van 5,5 tot 6,5 m.

Landbouwmachines

Na de tractoren en telescoopladers overlopen we de verkoop van landbouwmachines (tabel 1).

Bij de verkoop van landbouwploegen stelde Fedagrim vast dat de verkoop van ploegen tot 3 scharen in de loop van de voorbije 10 jaar gehalveerd is. Vorig jaar was meer dan 90% van de verkochte ploegen een gedragen ploeg met minimum 4 scharen.

Het aantal verkochte grondbewerkingsmachines nam met 16% af in vergelijking met 2008. De helft van de grondbewerkingsmachines die vorig jaar verkocht werden, was een rotoeg met aftakasaan-drijving (53%). Hierna volgen de cultivatoren, woelers en grondbewerkers (21%), landbouwfreesen (12%), chisels (9%) en land- en crosskillrollen (5%).

Bij de zaaimachines was er in 2008 een daling van 23% ten opzichte van 2008. Voor 2010 wordt opnieuw een daling van 24% voorspeld.

Het aandeel van de aardappelplantmachines steeg in 2009 lichtjes ten opzichte van het jaar voordien (+4%). Voor 2010 verwacht men een status quo.

Als we de verkopen van 2009 met die van 2008 vergelijken voor de kunstmeststofstrooiers, stellen we een afname van 36% vast. Bijna alle verkochte machines zijn gedragen centrifugale meststofstrooiers.

Uit een analyse van de verkoop van spuitmachines blijkt dat we op lange termijn een duidelijke stijging kunnen vaststellen van het marktaandeel van de getrokken spuiten. Dat van de zelfrijdende veldspuiten blijft de laatste jaren stabiel.

De markt voor hooibouwmateriaal (maaiers, schudders, harken en opraapwagens) kromp in 2009 met 29%. Voor 2010 werd een stabiele markt verwacht.

Na een dalende verkoop van maaidorsers in 2007, ging de verkoop in 2008 fors vooruit. Redenen voor die stijging waren de goede graanprijzen, de herstructurering van de suikerbietensector en de vermindering van het areaal braakland. Dit zorgde voor een toename van het areaal graangewassen in ons land. Zoals

2008. Fedagrim merkt op dat het aandeel van kleine pick-up- en rondebalenpersen afneemt in het voordeel van de grootpakpersen en opraappersen met wikkelaar voor ronde balen. Deze trend wordt in de prognoses voor 2010 eveneens bevestigd.

Bij de aardappeloogstmachines deed er zich in 2009 een opmerkelijke stijging

Figuur 1 Evolutie van de tractorverkoop in België – Fedagrim 2005-2010

Tabel 1 Verkoop van landbouwmachines in België - Fedagrim 2009-2010

Machinecategorie	2009	Evolutie 2009/2008 (%)	Prognose 2010	Prognose evolutie 2010/2009 (%)
Landbouwploegen	304	-23	304	=
Grondbewerkingsmachines	1395	-16	1325	-5
Zaaimachines	459	-23	350	-24
Aardappelplantmachines	47	4	47	=
Kunstmeststrooiers	697	-36	560	-20
Aftakas aangedreven spuiten	285	-47	265	-7
Zelfrijdende spuiten	27	-40	30	10
Hooibouwmachines (exc. persen en hakselaars)	1366	-29	1366	=
Maaidorsers	81	-37	53	-35
Zelfrijdende hakselaars	50	-25	43	-14
Opraappersen	168	-21	168	=
Aardappeloogstmachines	66	7	43	-35
Hydraulische laders (frontladers en andere)	329	-27	270	-18

door Fedagrim voorspeld werd, ging de markt er in 2009 op achteruit (-37%). Ook de oppervlakte granen daalde volgens de Landbouwenquête vorig jaar met 5%.

De verkoop van zelfrijdende veldhakselaars stabiliseerde in 2009 weer rond 50 stuks, wat zo'n 25% minder is dan in 2008. In dat jaar werden er wel uitzonderlijk veel hakselaars verkocht.

De markt voor opraappersen nam in 2009 met 21% af ten opzichte van 2008. De daling deed zich voor bij de kleine pick-uppersen, de rondebalenpersen en de grootpakpersen. De verkoop van opraappersen met wikkelaar voor ronde balen bleef nagenoeg gelijk met die van

voor. In totaal werden er 66 aardappelrooiers verkocht (+7%). Het gaat om 26 zelfrijdende rooiers, 19 twijrijige bunkerrooiers, 12 tweerijige wagenrooiers, 5 eenrijige bunkerrooiers en 4 voorraadrooiers. De definitieve resultaten van de Landbouwenquête van mei 2009 geven een verklaring voor de stijgende verkoop. Het areaal aardappelen in ons land nam vorig jaar met 15,4% toe.

Fedagrim ziet enkele trends in de verkoop van landbouwmachines. De verkochte exemplaren zijn groter en hebben meer hightech, er is een snellere opvolging van nieuwe technologische evoluties en de daling van het aantal landbouwers

brengt meer schaalvergroting en professionalisme in de akkerbouwsector met zich mee. Bovendien wordt het internet steeds belangrijker bij de verkoop van landbouwmachines.

Melkwinning en staluitrusting

Tabel 2 illustreert duidelijk de crisis in de melkvee­sector in 2009. De totale verkoop halveerde ten opzichte van 2009. Daarbij kreeg de verkoop van traditionele melkinstallaties de zwaarste klappen.

Als we de marktaandeelen van de verschillende systemen bekijken, dan zien we enkele duidelijke trends. Het marktaandeel van de visgraatinstallaties bedroeg in 2009 nog maar 30%, een halvering ten opzichte van 1999. De helft van de verkochte installaties in 2009 was een melkrobot. Binnen de zij-aan-zijssystemen en de draaimelkstallen is er een duidelijke trend tot schaalvergroting zichtbaar. Het aantal standen bij nieuw verkochte installaties neemt toe. Hetzelfde doet zich voor bij de melkrobots. In 2003 werd er per melkveebedrijf 1 melkbox geïnstalleerd, sindsdien is er een toename van het aantal melkboxen per melkveebedrijf te merken.

Niet als het aantal verkochte melkinstallaties nam in 2009 ook de verkoop van melkkoeltanks af. In vergelijking met 2008 ging het om een daling van 31%. Ook doet zich een schaalvergroting voor. In 1999 had 90% van de totale verkopen van koeltanks een inhoud van minder dan 8000 l, vorig jaar was 90% van de verkochte melktanks groter dan 6000 l. De verkoop van koeltanks volgt de trend

van de verkopen van melkkoeltanks. De schaalvergroting, die zich zowel voordoet bij de melkinstallaties als bij de koeltanks, is een gevolg van een daling van het aantal leveraars en een stijging van de gemiddelde jaarlijkse aanvoer per leveraar. Na een stijging in 2008 daalde in 2009 ook de verkoop van voorzoekers en warmteterugwinningsapparatuur.

Volgens de leden-stallenbouwers en stalrichters van Fedagrim doet er zich een schaalvergroting en specialisering voor die zeer uitgesproken is in de melkvee­sector. Een aantal bedrijven bereidt zich, met een grotere productie, versneld voor op de afschaffing van de melkquota. Het aantal investeringsdossiers daalt, maar er wordt vooral geïnvesteerd in grotere stallen, melkstallen en koeltanks. Door de economische crisis en de evolutie van de melkprijzen bespaarde de melkveehouder vorig jaar op onderhoud.

Tuin en groene zones

De markt voor de machines voor tuin, park en bos deed het in 2009 zeker niet slecht. Enkel het aandeel grasmaaiers met motor (-7%), trimmers en kantenstokers (-17%) en motorkettingzagen (-9%) ging achteruit. De andere marktsegmenten gingen vooruit (eenassige trekkers, bosmaaiers, versnipperaars/hakselaars en gazonverluchters) of bleven ongeveer gelijk (haagscharen en bladblazers).

Bij de eenassige trekkers situeert 85% van de verkochte exemplaren zich in de klasse tot en met 5 pk. Dit marktaandeel nam in 2009 met 5% toe ten opzichte van

het jaar voordien, in het nadeel van de trekkers in de klasse 6 tot 8 pk. Het aandeel van de te duwen cirkelmaaiers steeg de afgelopen 3 jaar lichtjes in het nadeel van de zelftrekkende cirkelmaaiers. Desondanks nemen ze toch nog steeds de helft van de markt in.

Het totaal aantal verkochte trimmers en kantenstokers daalde in 2009 met 17%. Deze afname is toe te schrijven aan het feit dat er in het voorseizoen (eind 2008) veel machines geleverd werden. Bekijken we de verkoop van trimmers verder in detail, dan stellen we vast dat in 2009 het aantal verkochte elektrische trimmers met automatische voeding opnieuw afneemt.

Meer dan de helft van de in 2009 verkochte bosmaaiers (totaal aantal: 23.848) had een cilinderinhoud van 1 tot 30 cc. De voorbije jaren ging het om gelijkaardige marktaandeelen.

De verkoop van motorkettingzagen nam, in vergelijking met 2008, met 9% af. Ongeveer 80% van de verkochte exemplaren heeft een benzinemotor. De marktaandeelen van de verschillende types bleven de afgelopen 2 jaar nagenoeg onveranderd.

De markt voor versnipperaars/hakselaars ging in 2009 met liefst 42% vooruit, de sterkste stijging bij in de tuin en groene zones. Het totale aantal verkochte gazonverluchters bedroeg in 2009 5619. Zo'n 70% hiervan werkt op elektriciteit. Het aandeel elektrisch aangedreven gazonverluchters bleef in 2009 gelijk in vergelijking met 2008.

Het aantal verkochte haagscharen bleef in 2009 zo goed als gelijk met dat van het jaar voordien. Het segment haagscharen op benzine zit duidelijk in de lift. Als we de cijfers van 2005 vergelijken met deze van 2008 stellen we een stijging van zo'n 15% vast.

Ook de markt van de bladblazers is de laatste jaren stabiel gebleven (13.548 verkochte exemplaren in 2009, 12.969 in 2008). Het marktaandeel van de elektrisch aangedreven apparaten blijft verder dalen.

Besluit

De financiële en economische crisis en de terugval van het landbouwin­komen bleef niet zonder gevolgen voor de leden van Fedagrim. De omzet van alle leden van Fedagrim daalde in 2009 met 10% in vergelijking met 2008.

Na de spectaculaire stijging in 2008 viel de tractorenverkoop in 2009 terug op het niveau van 2005. In alle vermogenscategor­ieën ging de verkoop achteruit. Voor de investeringen in 2010 is men optimistischer bij de gespecialiseerde bedrijven.

In 2009 werd er, met uitzondering van de aardappelplant- en oogstmachines, een daling in de verkoop van landbouwmachines vastgesteld.

Tabel 2 Verkoop melkinstallaties en melkkoeltanks in België - Fedagrim 2009-2010

	2009	Evolutie 2009/2008 (%)	Prognose 2010 (stuks)	Prognose evolutie 2010/2009 (%)
Melkinstallaties				
In bindstallen	3	-50	3	=
In loopstallen	91	-62	114	25
Melkrobots	89	-8	104	17
Totaal	183	-47	221	21
Melkkoeltanks	145	-31	196	+35

Zoals verwacht, is de verkoop van melkinstallaties in 2009 ten opzichte van 2008 gehalveerd. De verkoop van traditionele melkinstallaties kreeg wel de zwaarste klappen (-62%), de verkoop van melkrobots ging slechts met 8% achteruit. Ook de verkoop van melkkoeltanks nam af, doch minder fel dan de verkoop van melkinstallaties. Ook hier stellen de leden vast dat het aantal investeringsdossiers daalt maar dat er wordt geïnvesteerd in grotere stallen, melkstallen en koeltanks.

De markt van de machines voor tuin, park en bos was vorig jaar, behoudens enkele categorieën, stabiel tot groeiend. Voor 2010 wordt er voor de eenassige trekkers, de grasmaaiers met motor, de trimmers, de motorkettingzagen en de houtversnipperaars een afname voorspeld. Voor de overige machines verwacht men een status quo of zelfs een stijging in de verkoop.

De leden van Fedagrim verwachten dat de situatie in de eerste helft van 2011 gelijk zal blijven. Uit een enquête blijkt dat 16% van de leden uitbreidingsinvesteringen plant en dat 26% een vervangingsinvestering voorziet. Overal komt de financiële en economische crisis, de reglementering en de administratieve lasten en kosten als bedreiging naar voren. Bij de producenten en verdelers van tractoren,

landbouwmachines en materiaal voor de veeteelt ervaren de leden eveneens de speculatie op landbouwproducten, de sterke fluctuatie van de prijzen van landbouwproducten en de terughoudendheid van de kredietverstrekkers als een bedreiging. In de groep van tuin en groene zones is dit de invoer van goedkopere machines, namaakproducten, de hoge lasten en kosten ten opzichte van het buitenland en de budgetbeperking van de openbare besturen. De specialisering, schaalvergroting en

de automatisering op de landbouwbedrijven enerzijds, en de afschaffing van het melkquotum anderzijds, worden dan weer als kansen ervaren door de producenten en verdelers van tractoren, landbouwmachines en materiaal voor de veeteelt. In de sector tuin en groene zones is dit de toegenomen vraag naar groen in publiek domein, het gebruik van milieuvriendelijkere machines en technieken en nieuwe innovaties. ■